

**TÜRKİYƏ
STANDARTI**
TURKISH STANDARD

TS 9826

Mart 2013-
cü il

ICS 93.120

ŞƏHƏRDAXİLİ YOLLAR - VELOSİPED YOLLARI

Urban roads - Cycle roads

TÜRKİYƏ STANDARTLAR İNSTİTUTU
Necatibey Caddesi No.112 Bakanlıklar/ANKARA

- Bu standart cari üsul və təcrübə əsasında hazırlandığı üçün vaxtaşırı düzəliş və dəyişikliklərə uyğunlaşdırıla bilər. Buna görə, aidiyyəti şəxslərdən nəşrləri izləməyi və standartın tətbiqi zamanı aşkarlanan çatışmazlıqları institutumuzla bildirmələrini xahiş edirik.
- Bu standartı tərtib edən mütəxəssis qrupu üzvlərinin səyləri, layihələrlə bağlı fikirlərini bildiren elm, sosial və özəl sektor müəssisələrinin nümayəndələrinə dərin minnətdarlığımızı bildiririk.

Keyfiyyət sistemi sertifikatı

İstehsal və xidmət sektorlarında fəaliyyət göstərən müəssisələr öz sistemlərini TS EN ISO 9000 keyfiyyət standartlarına uyğun qurduqda TSE tərəfindən verilən sənəddir.

Türkiyə standartlarına uyğunluq nişanı (TSE nişanı)

TSE nişanı üzərinə və ya qablaşdırılmasına əlavə edildiyi mal və ya xidmətin müvafiq Türkiyə standartına uyğun olduğunu, məhsul və ya xidmətlə bağlı problem yarandığı təqdirdə Türkiyə Standartları İnstitutunun zəmanəti ilə əhatə edildiyini bildirir.

Meyarlara uyğunluq sertifikatı (TSEK nişanından istifadə hüququ)

Meyarlara uyğunluq sertifikatı Türkiyə standartlarının şamil edilmədiyi mövzularda şirkətlərin məhsullarının əlaqədar beynəlxalq standartlar, eyni qəbildən olan Türkiyə standartları, digər ölkələrinin milli standartları, texniki ədəbiyyata istinad edilərək Türk Standartları İnstitutu tərəfindən qəbul edilən Keyfiyyət amili və dəyərlərinə uyğunluğunu göstərən və bağlanmış müqavilə əsasında TSEK nişanından istifadə hüququ verilən şirkət üçün hazırlanan və üzərində TSEK nişanı istifadə ediləcək məhsulların əmtəə nişanı, cinsi, sinfi, tipi və növünü müəyyənləşdirən, etibarlılıq müddəti 1 ili əhatə edən sənəddir.

DİQQƏT!

TS nişanı və yanında qeyd olunan rəqəm (məsələn, TS 4600) istehsalçının məhsulun Türkiyə standartına uyğun istehsal edildiyinə dair təsdiqini bildirir. **Türk Standartları İnstitutu tərəfindən hər hansı bir zəmanət verilmir.**

Standartlar və standartlaşdırma məsələlərinə dair ətraflı məlumat İnstitutumuzdan əldə edilə bilər.

TÜRKİYƏ STANDARTLARININ NƏŞR HÜQUQU QORUNUR.

TÜRKİYƏ STANDARTLARININ MÜƏLLİFLİK HÜQUQLARI TSE-YƏ MƏXSUSDUR. STANDARTIN BU NÜSXƏSİNİN
İSTİFADƏSİ UÇUN GÜLHAN SURMEN-Ə İCAZƏ VERİLMİŞDİR. NƏŞR TARİXİ: 11.01.2024
TSE-NİN İCAZƏSİ OLMADAN STANDARTIN BİR HİSSƏSİ/TAM MƏTNİ SİTAT KİMİ İSTİFADƏ EDİLƏ, KOPYALANMA BİLMƏZ.

Ön söz

- Bu standart Türkiyə Standartları TSE İnstitutunun İnşaat İxtisas Şurası nəzdində TK11 izolyasiya, örtük və köməkçi tikinti materialları üzrə Texniki Komitəsi tərəfindən TS 9826: 1992 sənədinin yenidən işlənmiş versiyası kimi hazırlanmış və TSE Texniki Şurasının 13 mart 2013-cü il tarixli iclasında qəbul edilərək nəşr edilməsinə qərar verilmişdir.
- Bu standartın əvvəlki nəşrləri qüvvədən düşmüş hesab edilir.
- Bu standartda istifadə edilən bəzi söz və (və ya) ifadələr patent hüquqlarının predmeti ola bilər. Belə bir patent hüququnun müəyyənləşdirilməsi halında TSE məsuliyyət daşımır.

Mündəricat

0	Giriş.....	11
1	Əhatə dairəsi	11
2	İstinad edilən standart və (və ya) sənədlər.....	11
3	Terminlər və anlayışlar	11
4	Ümumi qaydalar.....	11
5	Tikinti qaydaları.....	4

Şəhərdaxili yollar — Velosiped yolları

0 Giriş

Bu standart şəhərdaxili yollarda velosiped yollarının təşkili və salınması qaydalarını əhatə edir.

1 Əhatə dairəsi

Bu standart şəhərdaxili yollarda velosiped yollarının təşkili və salınması qaydalarını əhatə edir.

2 İstinad edilən standart və (və ya) sənədlər

Bu standartda digər standart və (və ya) sənədlərə istinad edilmişdir. Bu istinadlar mətnə müvafiq yerlərdə qeyd edilmiş və aşağıdakı siyahıda göstərilmişdir. * simvolu ilə qeyd olunanlar bu standartın nəşr edildiyi tarixdə ingilis dilində dərc edilən Türkiyə Standartlarını bildirir.

TS №	Türk dilində adı	İngilis dilində adı
TS 2824 EN 1338	Səkilərə döşənmək üçün beton bloklar - Tələblər və sınaq metodları	Concrete paving blocks - Requirements and test methods
TS 7249	Şəhərdaxili yollar - Ölçülər və layihələndirmə prinsipləri	Dimensions and design rules in urban roads
TS 12576	Şəhərdaxili yollar – Səki və piyada keçidlərində əlçatanlığın təmin edilməsi məqsədilə struktur tədbirlər və nişanlanmaların layihələndirilməsi qaydaları	Urban roads - Structural preventive and sign design criteria on accessibility in sidewalks and pedestrian crossings
TS 10839	Şəhərdaxili yollar – yol qovşaqlarında velosiped yolu keçidlərinin təşkil edilməsi qaydaları	Design criteria of cycle road function crossings in urban roads

3 Terminlər və anlayışlar

Bu standartın məqsədləri üçün aşağıdakı termin və anlayışlardan istifadə edilir.

3.1 Velosiped

Yanacaq istifadə etmədən sürücünün əzələ gücü hesabına pedalla hərəkətə gətirilən mühərriksiz nəqliyyat vasitəsi.

3.2 Velosiped yolu

Nəqliyyat, gəzinti və idman məqsədilə piyadaların və mühərrikli nəqliyyat vasitələrinin hərəkətinə maneə yaratmadan velosiped istifadəçilərinin təhlükəsiz istifadə etdiyi yol.

3.3 Digər anlayışları

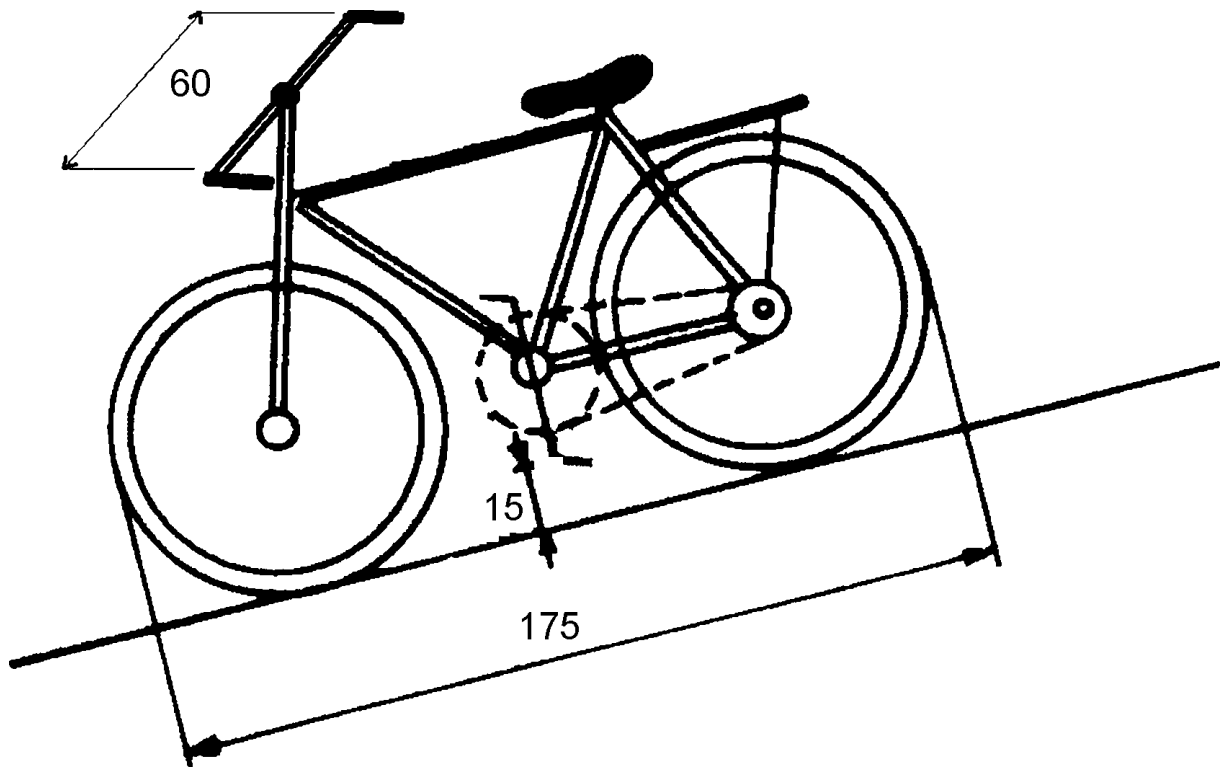
Bu standartda istifadə edilən digər terminlərin təfsiri TS 7249 sənədində verilmişdir.

4 Ümumi qaydalar

4.1 Velosiped yolunun salınmasında tətbiq ediləcək ölçülər

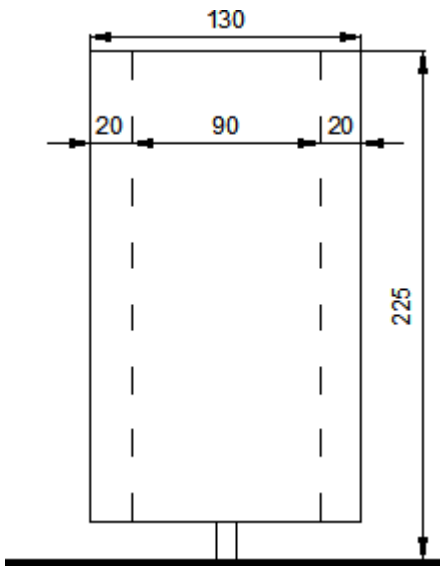
Standart velosipedin yolun hərəkət hissəsində orta ölçüsü Şəkil 1-də, velosipedlə hərəkət edən şəxsin yolda tutduğu sahə isə Şəkil 2a və Şəkil 2b-də verilmişdir.

Ölçülər santimetrlə verilmişdir.

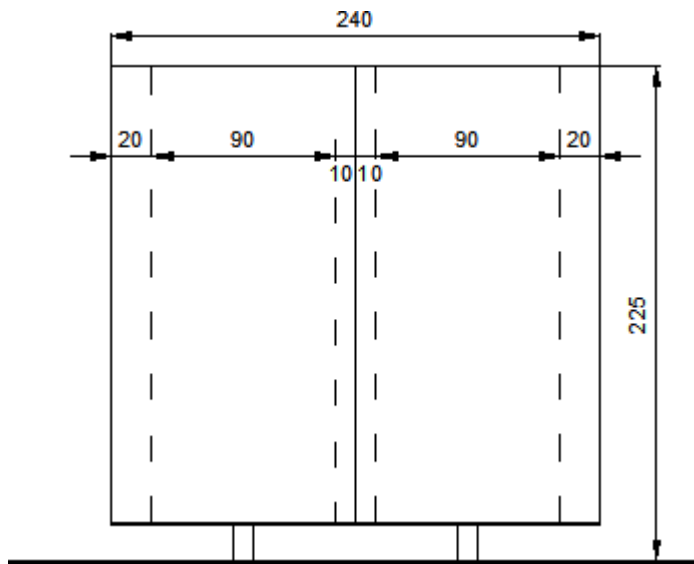
Şəkil 1 - Velosiped ölçüləri (orta)

Ölçülər santimetrlə verilmişdir.

Qeyd - Ölçülərin müəyyənləşdirilməsi zamanı əlillərin nəqliyyat vasitələrinin ölçüləri nəzərə alınmışdır.

Şəkil 2a - Biristiqamətli velosiped yolu üçün velosipedlə hərəkət edən şəxsin yoldakı proyeksiya sahəsi

Şəkil 2b - İkiistiqamətli və ya eyniistiqamətli iki velosiped yolu üçün velosipedlə hərəkət edən şəxsin yoldakı proyeksiya sahəsi

Şəkil 2 - Velosipedlə hərəkət edən şəxsin yoldakı proyeksiya sahəsi

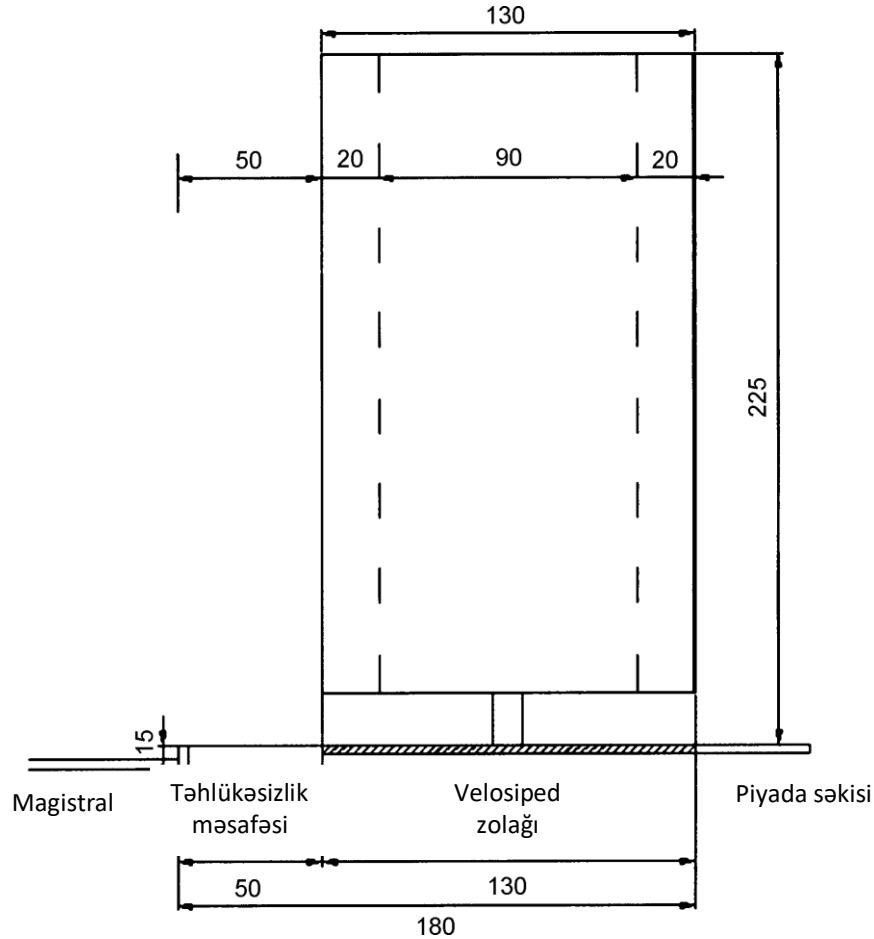
5 Tikinti qaydaları

5.1 Piyada səkisində velosiped yolu

5.1.1 Bircizolaqlı velosiped yolu

Velosiped yolu piyada səkisində və magistral tərəfindən bircizolaqlı salındığı halda, velosiped yolunun eni ən az 130 sm olmalı, magistral tərəfində isə 50 sm təhlükəsizlik məsafəsi saxlanmalıdır (Şəkil 3).

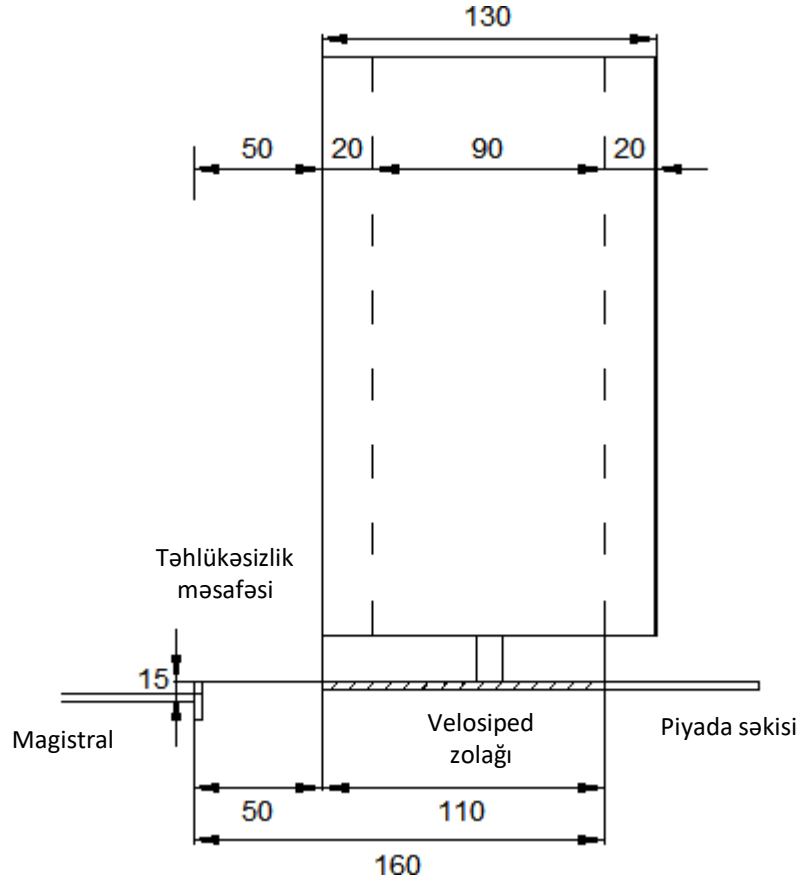
Ölçülər santimetrlə verilmişdir.

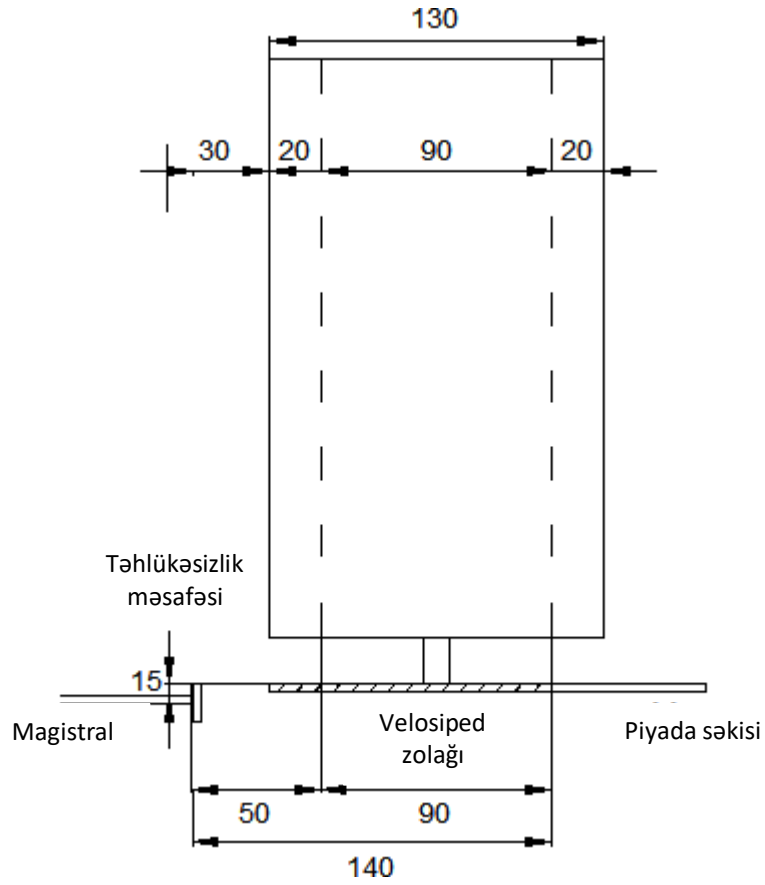
Şəkil 3 - Piyada səkisində bircizolaqlı velosiped yolu

Piyada səkisində salınacaq velosiped yolunun manevr marjası piyada səkisi tərəfinə düşməli, velosiped yolu zolağının eni magistraldakı təhlükəsizlik məsafəsi nəzərə alınmaqla ən az 160 sm olmalıdır. Lakin hər iki tərəfdə manevr marjası azaldılaraq bu en ölçüsü ən az 140 sm planlaşdırılmalıdır (Şəkil 4). Velosiped yolunun salındığı piyada səkisinin eni 150 sm-dən az ola bilməz (TS 12576).

Ölçülər santimetrlə verilmişdir.

Şəkil 4a

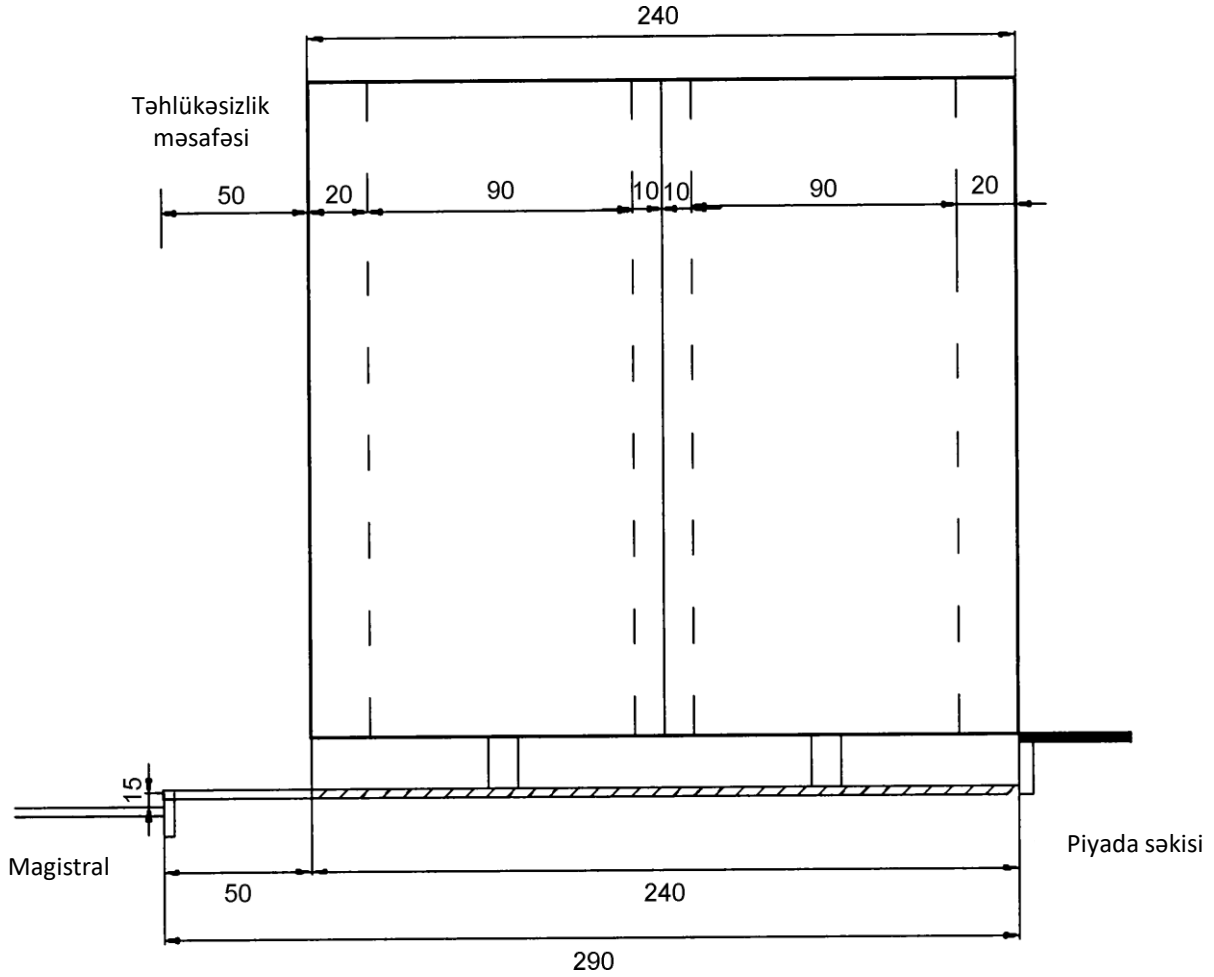
Şəkil 4b

Şəkil 4 - Dar piyada səkisində birczolaqlı velosiped yolu (daraldılmış)

5.1.2 İkizolaqlı velosiped yolu

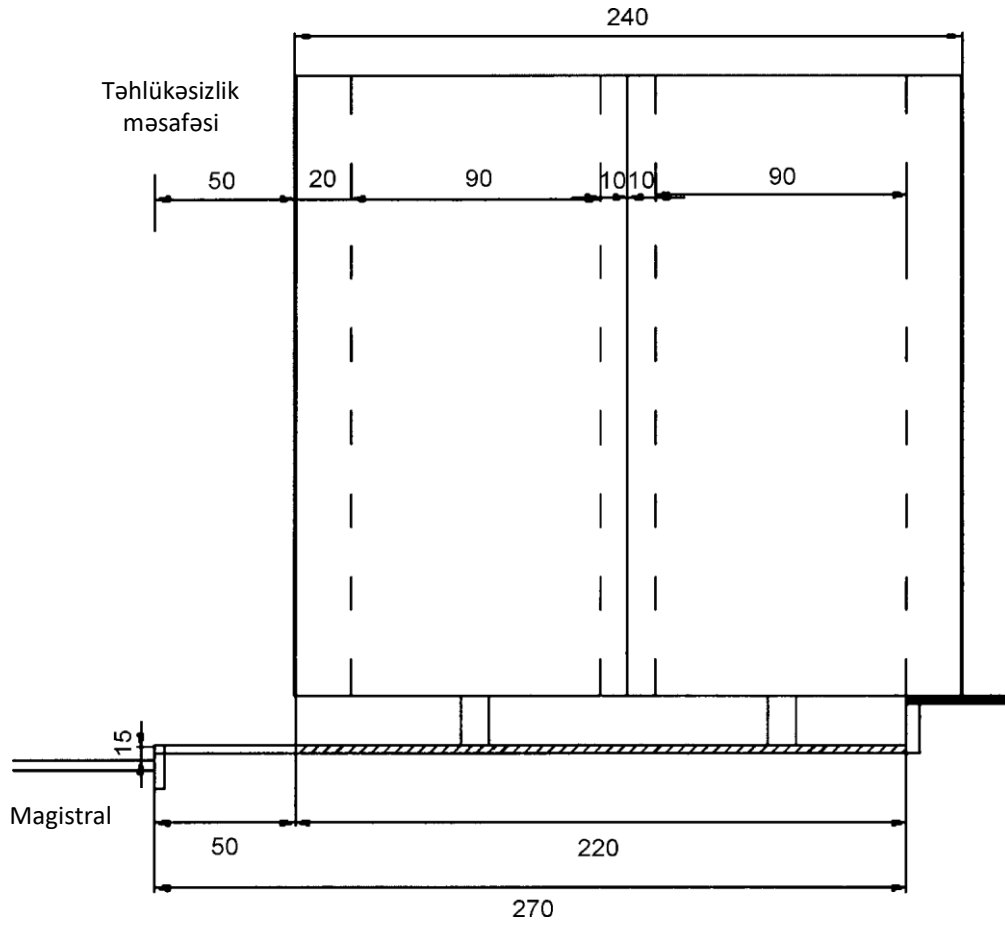
Piyada səkisində magistral tərəfdə salınacaq ikizolaqlı velosiped yolunun zolaq eni ilə bağlı üç seçim mövcuddur (Şəkil 5a, Şəkil 5b və Şəkil 5c).

Ölçülər santimetrlə verilmişdir.

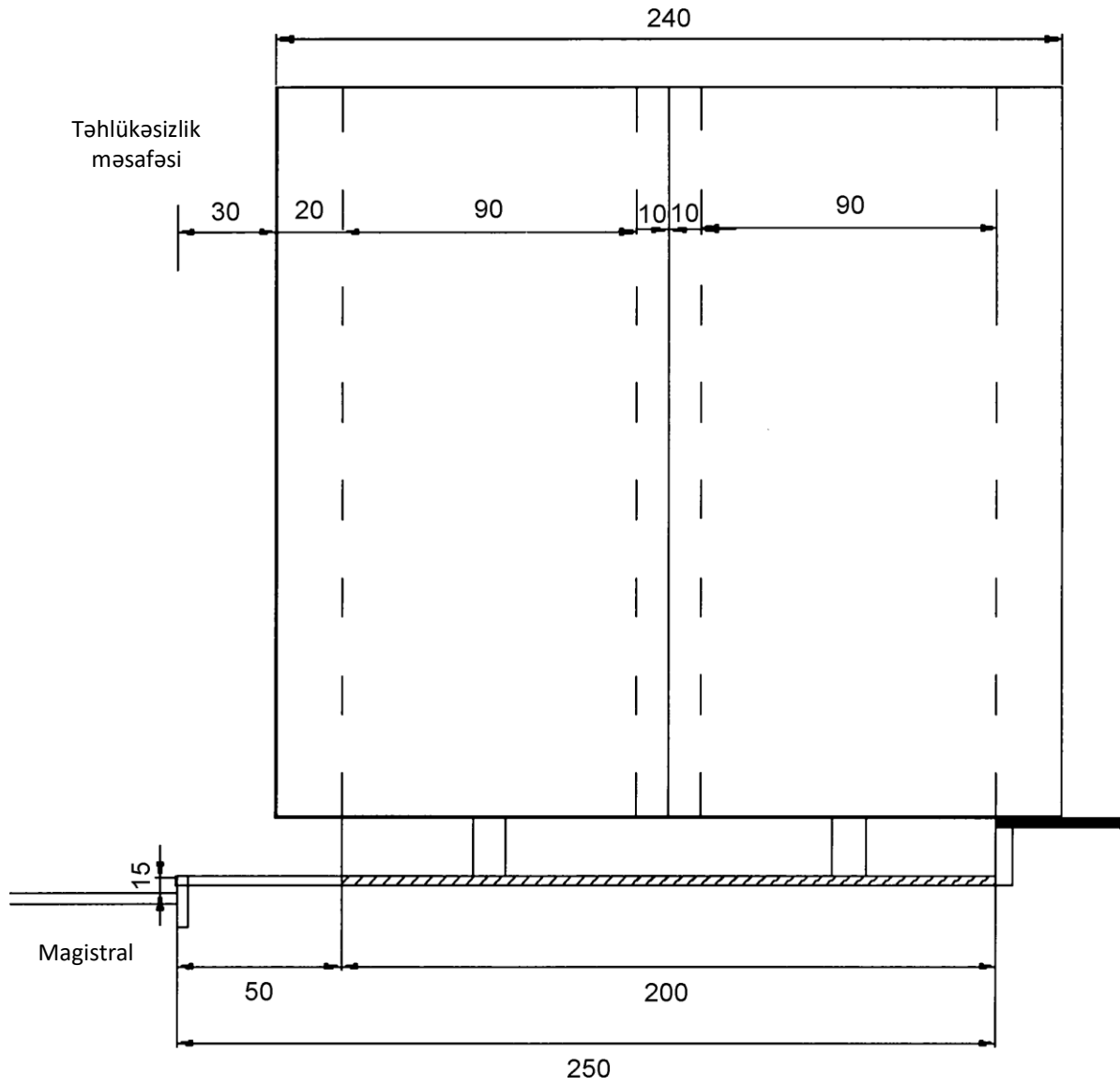

Şəkil 5a - Normal en ölçüsünə malik piyada səkisində ikizolaqlı velosiped yolu

Ölçülər santimetrlə verilmişdir.

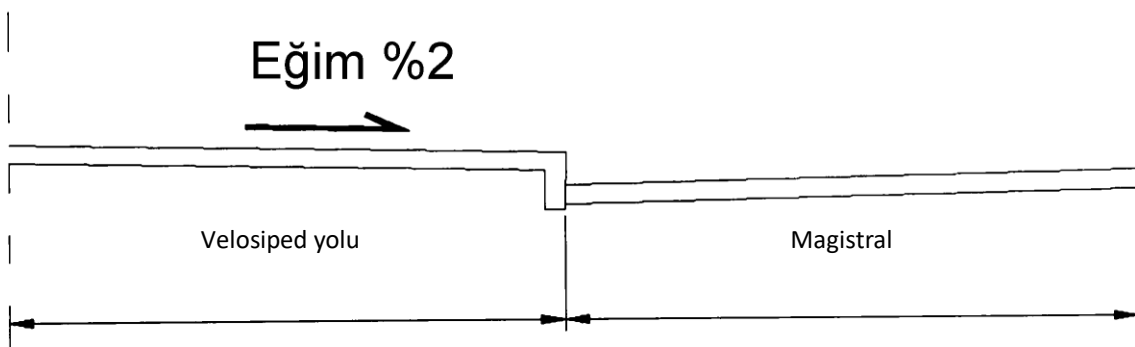
Şəkil 5b - Dar piyada səkisində ikizolaqlı velosiped yolu

Ölçülər santimetrlə verilmişdir.

Şəkil 5 c - Çox məhdud en ölçüsünə malik piyada səkisində ikizolaqlı velosiped yolu**Şəkil 5** - Velosiped yolu

5.1.3 Piyada səkində salınmış velosiped yolunda eninə maillik

Piyada səkindəki velosiped yolunda eninə maillik magistrala doğru 2% olmalıdır (Şəkil 6).

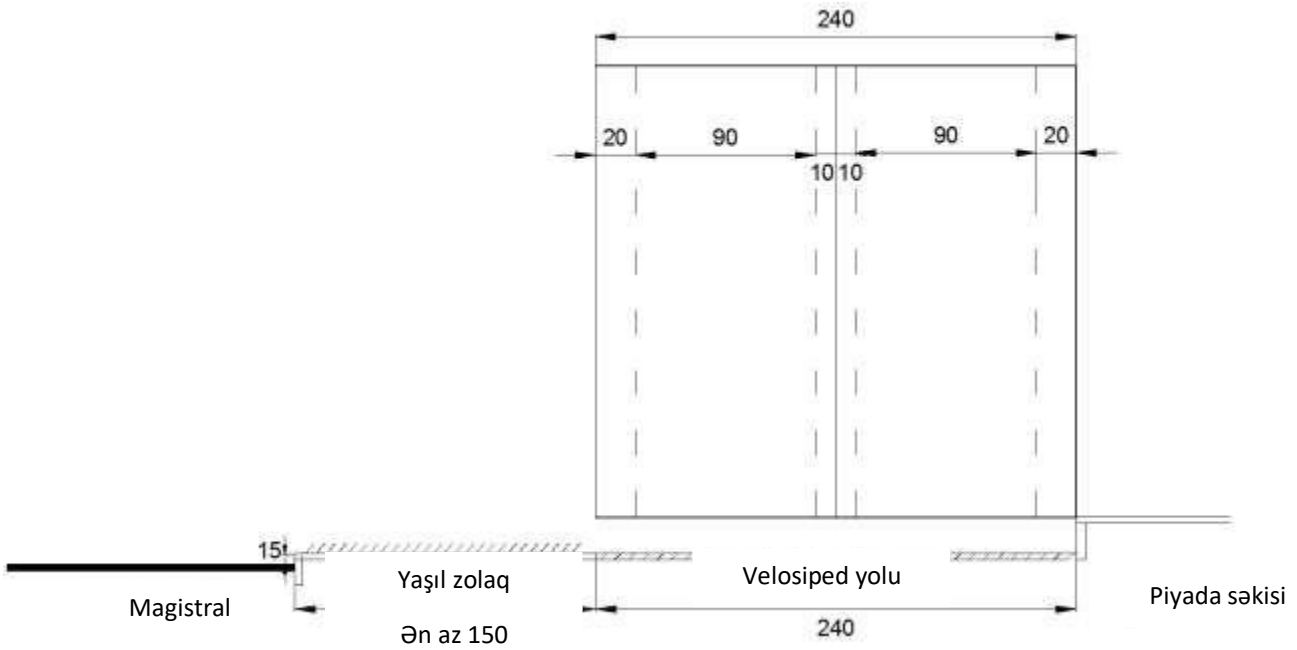

Şəkil 6 - Velosiped yolunda eninə maillik

5.1.4 Piyada səkində salınacaq velosiped yolunda təhlükəsizlik adacı

Piyada səkinin en ölçüləri əlverişli olduğu halda velosiped yolu ilə magistral arasında təhlükəsizlik məqsədilə yaşıl zolağın yerləşdirilməsi zamanı tətbiq ediləcək ölçülər Şəkil 7-də verilmişdir.

Ölçülər santimetrlə verilmişdir.

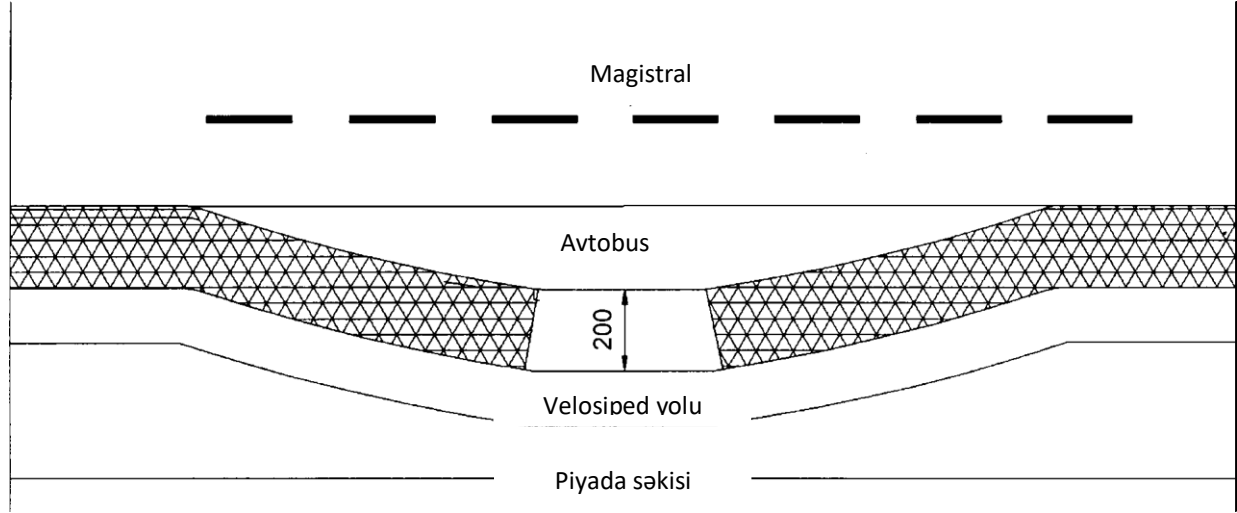

Şəkil 7 - Velosiped yolu ilə magistral arasında yaşıl zolaq

5.1.5 Avtobus dayanacaq məntəqələrində velosiped yolu keçidi

Avtobus dayanacaq məntəqələrin yerləşdiyi ərazilərdə dayanacaq məntəqəsi boyunca velosiped yolu magistralla müdaxilə etmədən dayanacaq məntəqəsinin arxasından və dayanacaq məntəqəsi ilə arasında 200 sm məsafə saxlanılmaqla salınmalıdır (Şəkil 8).

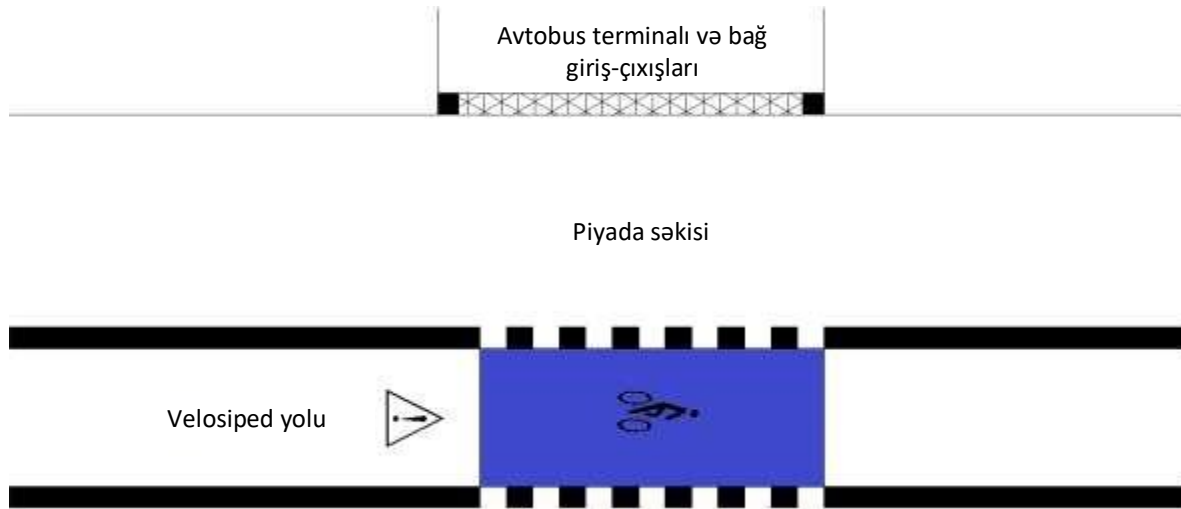
Ölçülər santimetrlə verilmişdir.

Şəkil 8 - Velosiped yolunun avtobus dayanacaq məntəqəsindən keçidi

5.1.6 Avtobus terminalı və bağ giriş-çixışlarında velosiped yolu

Velosiped yolu piyada səkisində salındığı halda, magistralda yerləşən avtobus terminalı giriş-çixışlarında nəqliyyat vasitələrinin keçidi üçün velosiped yolu TS 7249 və TS 10839 sənədlərində müəyyən edilmiş qaydalara uyğun salınmalı, keçidlər 50 sm x 50 sm-lik 50 sm intervallı boya ilə işarələnməlidir. Keçiddəki qırıq xətlər arasında qalan velosiped yolu hissəsi müvafiq rəngdə aşınmayadavamlı boya ilə rənglənərək digər nəqliyyat vasitələri tərəfindən görünməsi təmin edilməlidir (Şəkil 9).

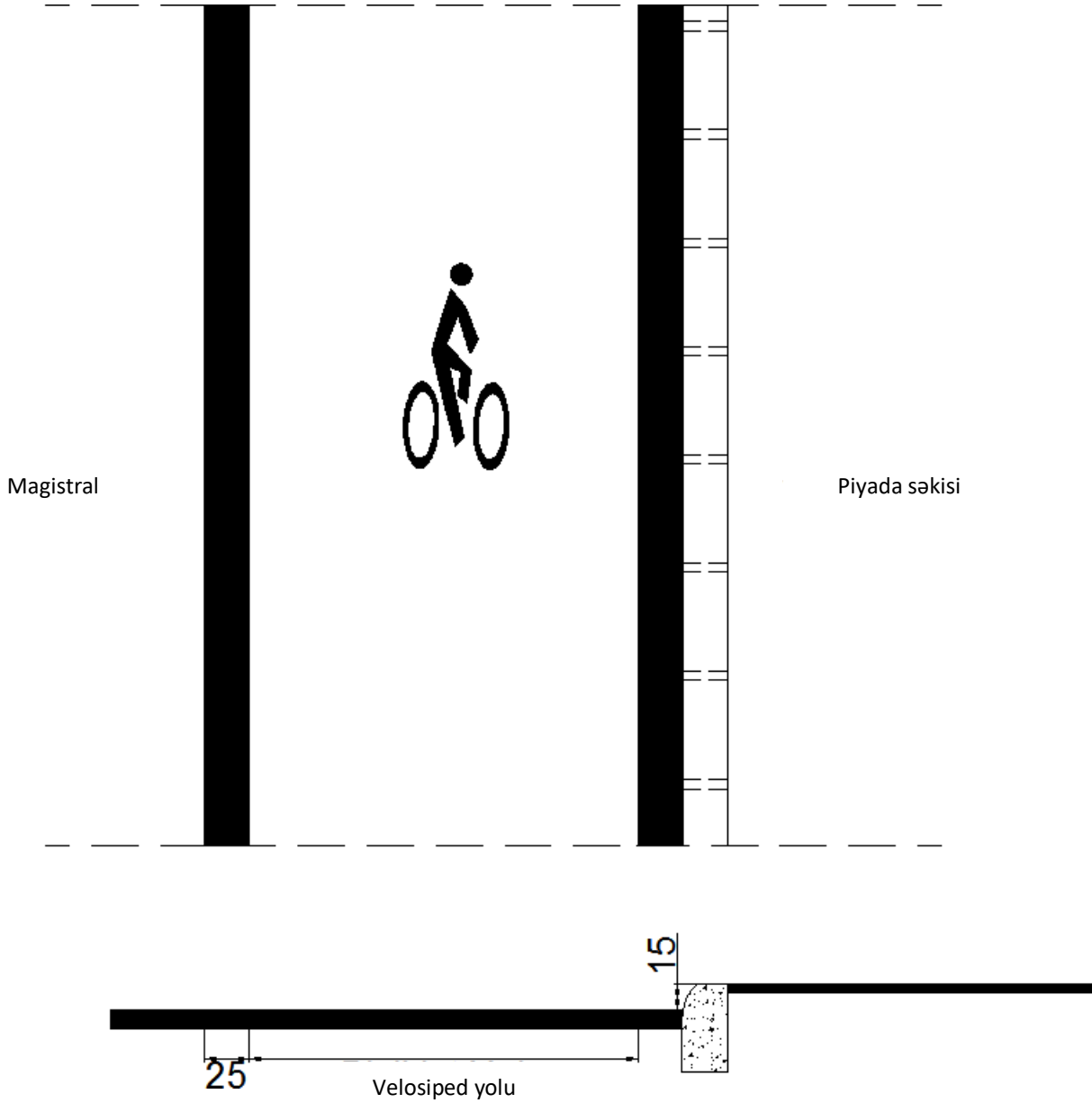
Şəkil 9 - Avtobus terminalı və bağ giriş-çixışlarında velosiped yolu

5.2 Magistralda salınan velosiped yolu

Velosiped yolu magistralda salındığı halda magistral ilə velosiped yolu bir-birindən ən az 25 sm enində bütöv xətlə ayrılmalı və velosiped yolunun eni TS 10839 sənədinə uyğun olmalıdır (Şəkil 10a).

Lakin yol hərəkətinin təhlükəsizliyi nəzərə alınaraq velosiped yolu və magistral 60 sm en və ən az 10 sm hündürlük ölçüsünə malik təhlükəsizlik adacağı ilə bir-birindən ayrılmalıdır.

Ölçülər santimetrlə verilmişdir.

Şəkil 10a - Magistralda salınmış velosiped yolunun bütöv xətlə ayrılması

Ölçülər santimetrlə verilmişdir.

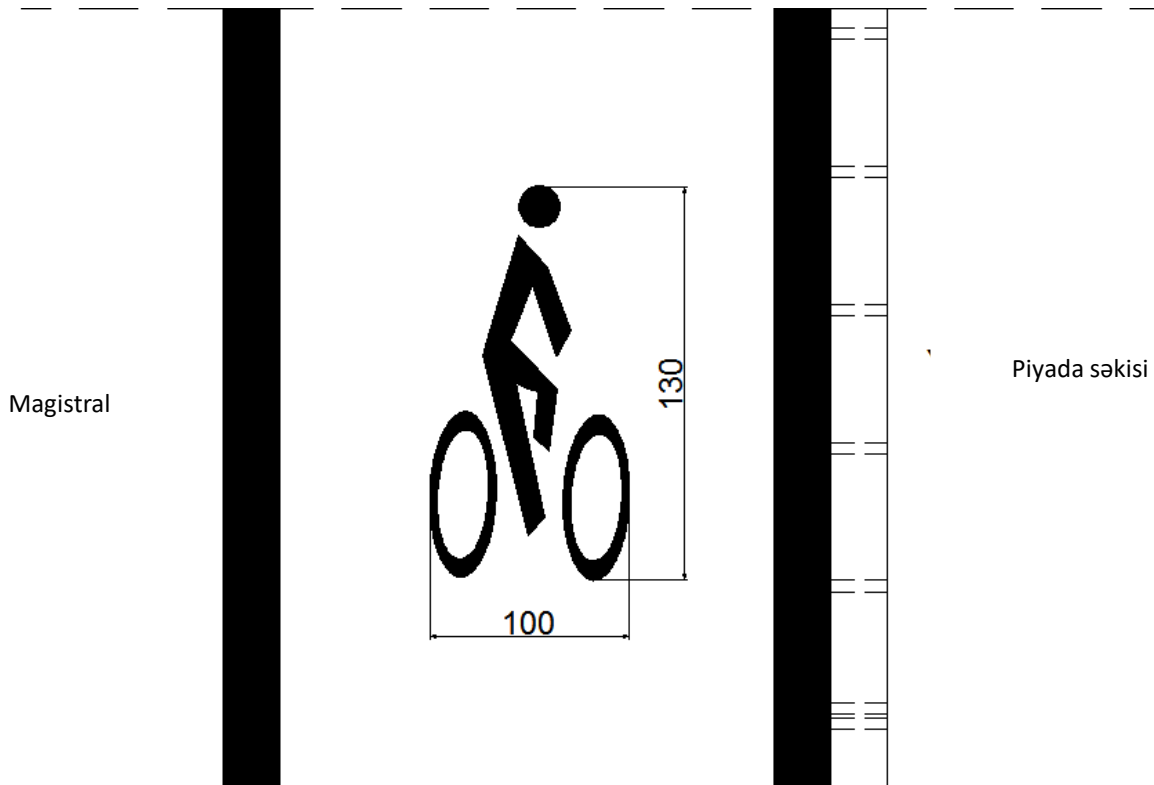

Şəkil 10b - Magistralda salınmış velosiped yolunun təhlükəsizlik adacağı ilə ayrılması

Şəkil 10 - Velosiped yolunun ayrılması

Velosiped yolu üzərində qovşaqlarda və velosiped yolu girişlərində müəyyən intervallarla yerdə ağ rəngdə velosiped fiquru çəkilməlidir (Şəkil 11).

Ölçülər santimetrlə verilmişdir.

Şəkil 11 - Velosiped yolu üzərində istifadə ediləcək üfüqi velosiped fiquru (yerdə)

Bundan əlavə, velosiped yolunun əvvəlində və axırında Şəkil 12-də verilmiş yol nişanları yerləşdirilməlidir.

Məcburi velosiped yolunun başlanğıcı

Məcburi velosiped yolunun sonu

Şəkil 12a

Giriş qadağandır

Velosipedsiz giriş qadağandır

Şəkil 12b

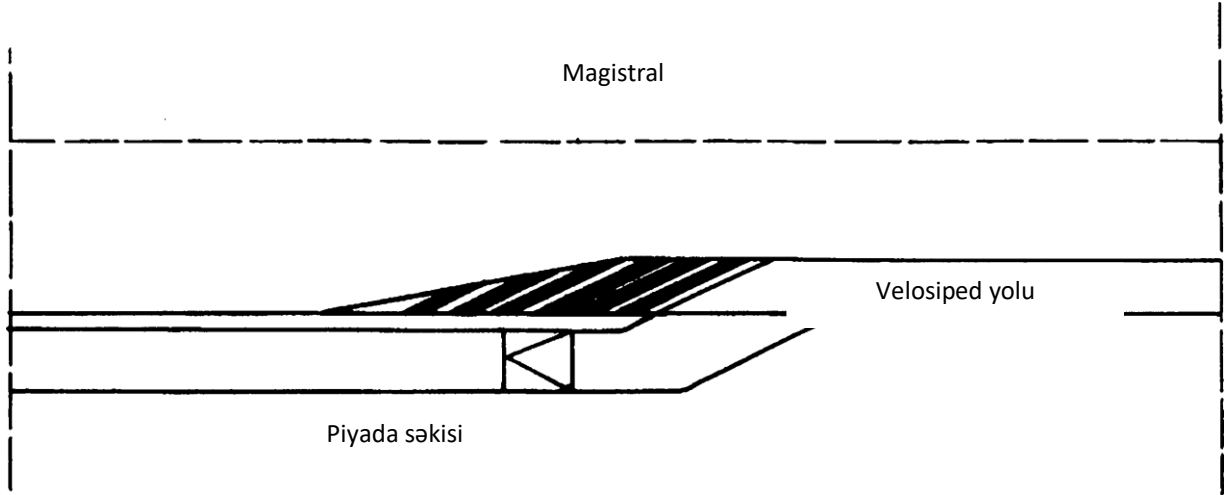
Piyada yolu – Velosiped yolunun istiqamət nişanı

Şəkil 12c

Şəkil 12 - Velosiped yolunun giriş-çıxışında yerləşdiriləcək xəbərdarlıq lövhələri

5.2.1 Velosiped yolunun magistrala girişi

Velosiped yolunun piyada səkisindən magistrala keçməsi zamanı marşrut dəyişikliyi Şəkil13-də verildiyi kimi olmalıdır.

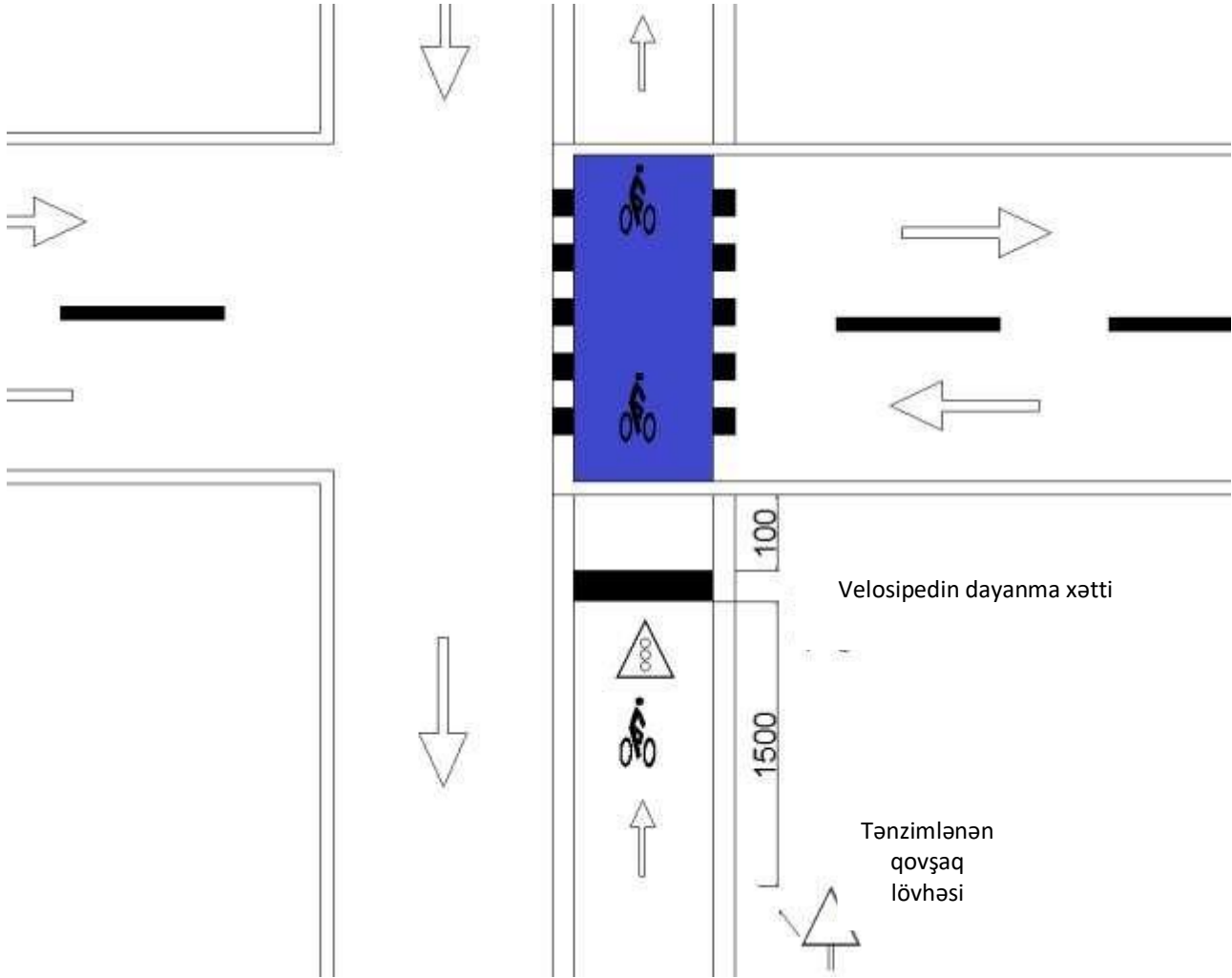

Şəkil 13 - Velosiped yolunun magistrala girişi

5.2.2 Magistralda salınan velosiped yolu

Magistralda salınan velosiped yolu TS 10839 sənədinin tələblərinə uyğun olmalıdır. Bundan əlavə, magistral üzərində salınmış velosiped yolları biristiqamətli küçələrdə əks istiqamətli və biristiqamətli ola bilər.

Ölçülər santimetrlə verilmişdir.

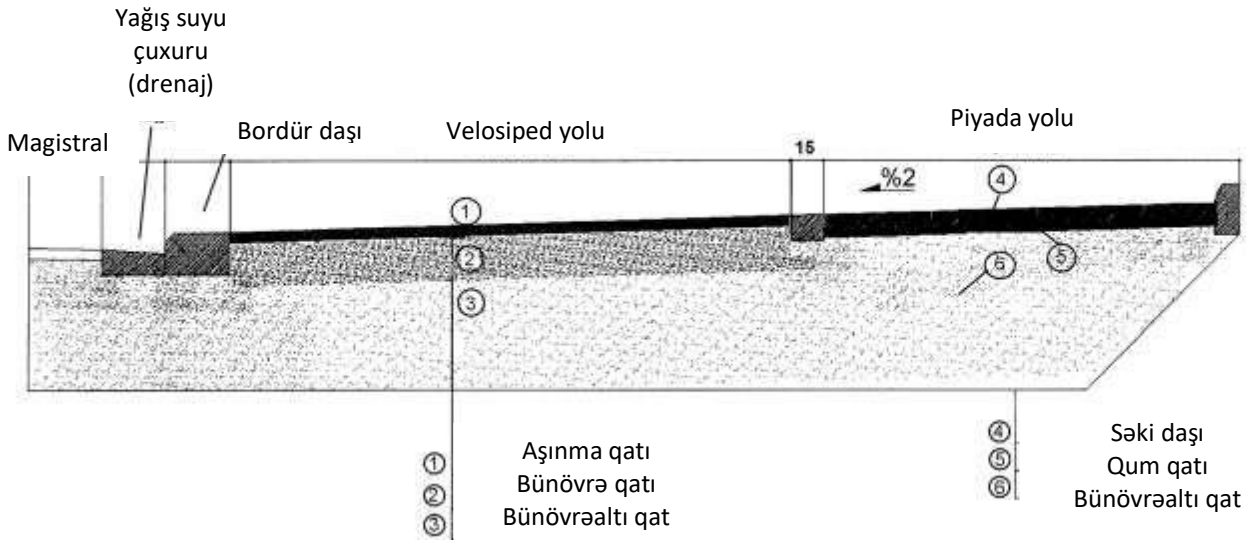

Şəkil 14 - Biristiqamətli işıqforlu magistralda velosiped yolu

5.3 Piyada səkisində salınmış velosiped yolunun örtüyü

Piyada səkisində salınmış velosiped yolunun səth örtüyü Şəkil 15-də verilmiş en kəsiyinə uyğun olaraq və TS 2824 EN 1338 sənədində göstərilmiş materiallardan hazırlanmalıdır.

Ölçülər santimetrlə verilmişdir.

Şəkil 15 - Velosiped yolunun en kəsiyi